

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrzkowski

w sprawie z powództwa T.W.

przeciwko B.K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 września 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 1 września 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 5.400 (pięć tysięcy
czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony –

co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powódki T.W. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 września 2016 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Z treści uzasadnia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że wskazane przesłanki zostały potraktowane zamiennie. W odniesieniu do tej samej kwestii, tj. wykładni pojęcia „rażącej niewdzięczności”, o której mowa w art. 898 § 1 k.c., wywołującej w ocenie skarżącej rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, sformułowane zostały pytania mające uzasadnić występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a jednocześnie wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na podniesiony w niej zarzut wadliwego rozumienia przez Sąd Apelacyjny pojęcia „rażącej niewdzięczności”.

Takie skonstruowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania budzi - w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego – istotne zastrzeżenia. Przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak istotne wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej samej sprawie zagadnienia prawnego. Ten sam problem prawny nie może być też jednocześnie istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia jest problemem charakteryzującym się „nowością” i jednocześnie stanowić przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach przedstawicieli doktryny.

Wbrew twierdzeniom zawartym w skardze kasacyjnej, *nota bene* starannie opracowanej, powołane w niej orzeczenia nie uzasadniają tezy, że wykładnia art. 898 § 1 k.c. w zakresie pojęcia „rażącej niewdzięczności” prowadzi do

rozbieżnych orzeczeń na tle zbliżonych stanów faktycznych. Dostrzegalne w przywołanych judykatach różnice ocen nie wynikają z odmiennej wykładni przepisów prawa, lecz odmiennych w rozpoznawanych sprawach okoliczności faktycznych.

Przywołane w skardze kasacyjnej liczne orzeczenia, w tym także Sądu Najwyższego, wskazują ponadto, że sformułowane w skardze pytania, nawiązujące do pojęcia „rażącej niewdzięczności”, nie mają charakteru istotnego zagadnienia prawnego, które powinno cechować się nowością.

Podnieść ponadto należy, że zasługującą niewątpliwie na uznanie zasada szacunku dla rodziców, którą autor skargi trafnie określił jako „podstawową normę zasad współżycia społecznego w Polsce i religii katolickiej wyznawanej przez znaczną część społeczeństwa”, nie mogła – w świetle ustaleń przyjętych w sprawie - prowadzić do wniosku, że Sądy *meriti*, oddalając powództwo matki przeciwko córce, wydały wyrok z oczywistym naruszeniem prawa, a tylko taka ocena zaskarżonego wyroku, usprawiedliwiałaby – na etapie „przedsądu” - przyjęcie skargi kasacyjnej, z punktu widzenia przesłanki przewidzianej w art. 398 § 1 pkt 4 k.p.c., do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanej zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).